

Kenneth Worm

Hamstere

Atelier

© 2005, 2013 Forlaget Atelier,

www.atelier.dk

Udgivet som e-bog 2013.

Kopiering ikke tilladt og vil medføre erstatningskrav fra rettighedshavere

ISBN 978-87-7857-619-4

© 2005 Tekst og billeder Kenneth Worm

© 2005 fotos: Frank Saunte Johansen:

forsiden, 2, 3, 9n, 24n, 25nh, 28ø, 30n, 31ø, 34nv, 55n, 59, bagsiden.

Fagredaktion: Torben Rafn, Michael O. Jørgensen, Bettina Petersen

Om forfatteren

Kenneth Worm er født i 1964.

Uddannet som dyrepasser i 1990 på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL).

Arbejdet med gnavere siden 1987.

Har privat holdt mange arter af gnavere, især hamstere.

Har været med til at starte foreningen De Danske Hamster Ejere (DDHE) - www.hamsterland.dk

Bestyrer flere internationale hamster-mailinglister.

Tak til Camilla og Simone Grauer, Neel Saunte Sørensen og Ditte Malling Sørensen for hjælp med billederne.

Tak til Mari-Ann Blok og Niels Lohmann for lån af udstyr.

Tak til Søs Hemmingsen og Mari-Ann Blok for kommentarer til manuskriptet.

Billeder

På omslagets forside ses en sølvgrå Guldhamster.

På omslagets forsides inderside ses en sølvgrå Guldhamster.

På bagsiden ses en vildtfarvet Guldhamster.

På bagsidens inderside ses en agouti Vinterhvid Dværghamster.

Billedet på titelbladet viser en pearl Vinterhvid Dværghamster.

På side 5 ses en cinnamon Guldhamster, en albino Campbells Dværghamster og en agouti Vinterhvid Dværghamster.

På side 58 ses en cinnamon Guldhamster.

INDHOLD

Introduktion	6
Din første hamster	8
Præsentation	12
Udstyr	19
Fodring	28
Håndtering	32
Pasning	35
Avl	37
Udstilling	44
Genetik	47
Sygdomme og sundhed	55
Indeks	58

INTRODUKTION

Dværghamstere er blevet meget populære de seneste år.

Hamsteren er et af de mest almindelige små kæledyr i de danske hjem. Og der er også mange positive ting at sige om den. Sød er den jo at se på, og dens størrelse gør den let at håndtere, også for børn. Hamsteren har ikke den lange ”ulækre” hale, som er en væsentlig grund til folks ubehag overfor rotter og mus. Den lugter ikke, og den er nem at passe. Og så koster det ikke nogen formue at anskaffe sig en hamster med alt tilbehør.

Flere slags hamstere

En hamster er dog ikke bare en hamster, idet der findes mange arter (cirka 30), men kun et fåtal holdes som kæledyr. Mest almindelig er den Syriske Guldhamster (også kendt som Babybjørn), som i dag findes i et stort antal farver og også med forskellige pelstyper. Desuden findes der fire arter af Dværghamstere, som ikke er helt så almindelige. Men deres popularitet er støt

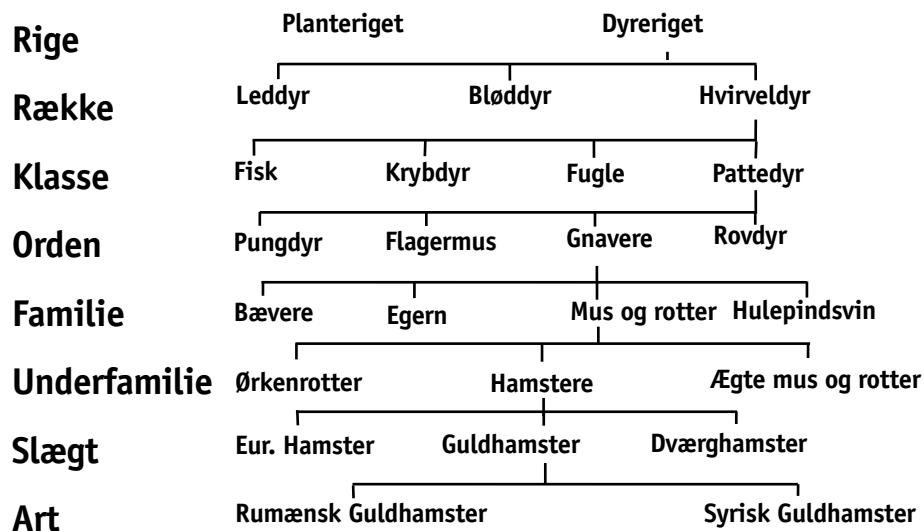
stigende, og også her er der begyndt at dukke nye farver op.

Nederst her på siden har jeg illustreret hamsterens tilhørsforhold skematisk sammen med andre dyregrupper. (Bemærk, at der på hvert niveau kun er medtaget få eksempler, det er ikke en komplet liste).

Navne efter deres opførsel

Hamstere hører til ordenen gnavere, som er den største gruppe af pattedyr med næsten 2000 arter. Og som andre gnavere er hamsterne kendetegnet ved, at deres fortænder vokser gennem hele livet. For at de ikke skal blive for lange, må de slides i et tilsvarende tempo, og man vil derfor ofte se hamsteren gnave i diverse ting i sit bur. Det kan være foder, grene, træklodser eller sågar tremmerne. Og det er selvfølgelig denne gnaven, der har givet gruppen sit navn.

Hamsteren har tilsvarende fået sit navn fra dens sjove vane med at hamstre foder og

andet. Til hjælp med dette bruger den sine kindposer. Og disse kindposer kan indeholde ret store mængder, helt op til halvdel af hamsterens kropsvægt har man observeret.

Sanserne

Kigger vi på hamsterens sanser, kan vi se, at dens stærke og svage sider er meget anderledes end vores. Den er meget nærsynet, og bruger ikke øjnene til specielt meget, hvilket nok hænger sammen med dens natlige levevis. Derfor kan din hamster blive forskrækket, når du stikker hånden ned til den, for den ser ikke din hånd, før den er lige foran snuden på den.

Til gengæld er hamsteren meget afhængig af sin hørelse og lugtesans, og begge disse sanser er meget bedre udviklet end vores. Den kan f.eks. høre en masse lyde, som vi

Guldhamster.

Rige: *Animalia* - dyreriget

Række: *Vertebrata* - hvirveldyr

Klasse: *Mammalia* - pattedyr

Orden: *Rodentia* - gnavere

Familie: *Muridae* - muselignende gnavere

Underfamilie: *Cricetinae* - hamstere

Slægt: *Mesocricetus* - Guldhamstere

Art: *Mesocricetus auratus* - Syrisk Guldhamster

ikke kan høre. Også lugtesansen benyttes flittigt. Alle arter har duftkirtler og kan afsætte deres duftspor på forskellige steder i buret, og dermed signalerer hamsteren, at den hører til netop der.

Til sidst vil jeg nævne følesansen. Hamsteren kan selvfølgelig føle med sine poter. Men den har også et vigtigt redskab i sine knurhår. Når knurhårene støder mod noget, mærker hamsteren det med det samme, og på den måde kompenserer den for sit dårlige syn.

Hamstere bliver hurtigt tamme.

Her ser vi en Guldamster med foder i kindposeme.

DIN FØRSTE HAMSTER

Hamstere er søde og nemme kæledyr. Derfor er det meget naturligt, at mange familier får lyst til at anskaffe sig én. Og heldigvis er det ikke svært at få fat på en hamster. Men der er en del ting, du først bør overveje, og der er forskelligt, du skal være opmærksom på, når du går på jagt efter din første hamster.

Skal du overhovedet have en hamster?

Det første du bør overveje, er om en hamster overhovedet passer til dig, og om du passer til en hamster. For selv om hamstere er søde og nemme at passe, så følger der trods alt lidt arbejde og besvær med. Som der jo gør ved alle dyr.

Det er vigtigt at sikre sig, at ingen i familien har allergi, for det vil være synd at skulle aflevere hamstere tilbage af den grund. Er man allergisk overfor én ting, har man nemmere ved at udvikle andre former for allergi.

Så hvis der allerede er allergi i din familie, er det en god idé at tage en snak med lægen, før du går ud og køber en hamster.

Har du den fornødne tid? Hamstere skal have mad og vand hver dag, og buret skal gøres rent en gang om ugen. Og hvis din hamster skal være tam, kræver det, at du bruger noget tid sammen med den hver dag.

Kender du nogen, der kan passe den, mens du er på ferie? Du skal helst have flere personer at trække på.

Hvis du kun har én person i baghånden, kan du risikere, at vedkommende er bortrejst, når du lige havde brug for at få passet din hamster.

Endelig skal du huske på, at hamstere er et natdyr. Så der vil være en del rumstere

rundt i buret om natten. De løber i deres hjul, gnaver i diverse ting og graver rundt. Så en hamster i soveværelset vil nok forstyrre din nattesøvn.

Børns interesse skal plejes

Er det dine børn, der plager for at få en hamster, så tænk dig om en ekstra gang. Børn mister hurtigt interessen for nye ting, og så står du med arbejdet. Dermed ikke sagt, at du konsekvent skal sige nej, hvis dine børn ønsker en hamster. For det er utroligt givende og lærerigt for børn at vokse op med dyr omkring sig. På den måde lærer de at respektere og forstå dyr, og de lærer at føle ansvar.

Det er bedre at forebygge en eventuel svigtende interesse, og det kan gøres på mange måder. Du kan hele tiden fortælle nye spændende ting om hamstere. Du kan finde på aktiviteter, når I skal indrette buret.

Og du kan foreslå, at I går ud og finder foder i naturen eller dyrker det selv, hvis I har mulighed for det. På den måde sker der hele tiden noget nyt, der kan fastholde børnenes interesse.

Buret skal placeres velovervej

I store træk trives hamstere fint i vores boliger og under de samme betingelser, som vi selv gør. Derfor bør de ikke placeres på kolde og fugtige steder eller steder med træk eller direkte sollys. Der må heller ikke være for varmt, så de skal ikke bo oven på pejsen eller radiatoren.

Da hamstere hører meget bedre end os, skal du være opmærksom på støj. Sæt ikke din hamster ved højttalere, fjernsyn eller computere. Normalt betragter vi ikke en computerskærm som en støjkilde. Men den

udsender faktisk en masse støj i præcis det felt, som hamsteren godt kan høre. Har du mulighed for at låne en flagermusdetektor, så prøv at tage den med en tur rundt i huset. På den måde vil du finde ud af, hvor meget støj der egentlig er; støj som vores ører ikke registrerer, men som hamsteren kan høre og måske blive generet af.

Forbered dig godt!

Så langt så godt. Du har nu gjort dine overvejelser, og er kommet frem til, at en hamster lige passer til dig. Næste skridt er at gøre alt klar til, at den nye beboer kan flytte ind.

Sæt dig grundigt ind i, hvordan en hamster skal bo, hvad den spiser og hvordan den passes. Køb så alt det nødvendige udstyr, pak det ud og installér det hele. Check at ting, der skal samles, har alle delene, og at de passer sammen. Sørg for, at foderet ikke er muggent, og at vandflasken kan hænges op i buret. Med andre ord - check at alt er i orden, før du overhovedet går ud og køber en hamster.

Impulskøb kan nemt give problemer, når det gælder dyr. Du tænker måske, at du bare køber alt udstyret sammen med hamsteren. Smart, så skal du kun afsted én gang, og du har slået to fluer med et smæk. Men hvad nu hvis der mangler noget, når du kommer hjem?

Hvis foderet er fyldt med orm, vandflasken går i stykker, når du pakker den ud - eller der opstår et andet problem? Er det en lørdag eftermiddag, har forretningerne i mellemtiden lukket og du må vente helt til mandag.

Derfor er det en god idé, at man har styr på hamsterens bolig og alt dens udstyr, inden man går ud og køber selve hamsteren. Som nævnt kan det ellers ende i panik, og hamsterens nye liv hos dig kan få en dårlig start præget af lappeløsninger og utryghed.

Hermed også sagt, at det er en rigtig dårlig idé at give en hamster i gave til en anden person, med mindre det hele er aftalt på forhånd. Dels har vedkommende jo ikke gjort sig de fornødne overvejelser om, hvorvidt en hamster passer ind i hjemmet, og dels vil udstyret ikke være på plads og checket.

Hvor skal du købe din hamster?

Sidste overvejelse inden købet vil naturligt nok være: hvor skal jeg gå hen og købe hamsteren? Der er flere muligheder, og de kan hver især have deres fordele og ulemper.

Det nemmeste vil ofte være at gå ned til sin lokale dyrehandler og købe den der. Her vil du formentlig også kunne vælge mellem flere forskellige arter, farver og køn.

Klogt at købe hos en opdrætter

Det bedste vil dog være at købe fra en decideret opdrætter.

Det er seriøse fagfolk med stor interesse for og viden om hamstere. Sådanne opdrættere er desværre ikke så almindelige herhjemme endnu, men flere og flere kommer til. I vores naboland Sverige findes der mange såkaldte "hamsterier", og de fleste har deres egen hjemmeside. Her kan du læse om de enkelte hamstere, se udstillingsresultater og andet.

Her annonceres fremtidige kuld, hvem forældrene vil være og hvilke farver, der forventes at komme i de enkelte kuld. Og her kan du bestille din nye hamster.

Nogle hamsterier sætter faktisk først hamsterne til parring, når de har tilstrækkeligt med bestillinger. På den måde er de sikre på ikke at stå med en masse unger, som de ikke har plads til eller ikke kan komme af med. Hvis du vil tage til Sverige og hente din hamster, skal du først registreres som importør. Det er dog ikke så svært, du skal

Hamstere kan være mestre i at stikke af.

Tal roligt til din hamster.

Hamstere kan give mange timers underholdning.

Skal man have flere hamstere sammen, så skal det være Dværghamstere!

blot skrive til Fødevarerstyrelsen (din lokale veterinærafdeling) og udfylde nogle papirer.

Er det den rette dyrehandel eller opdrætter?

Når du har bestemt dig for, hvilket sted du vil købe hamsteren, bør du selvfølgelig sikre dig, at stedet er godt nok. Har du valgt en dyrehandel, så se stedet an først. Gå rundt i forretningen og kig på dyrene. Har de det godt og nogenlunde rent? Har de mad og vand, og er der et rimeligt antal dyr i burene?

Hvis du finder mange syge eller sløje dyr, dyr med sår og bare pletter, bure med beskidt vand og væltede foderskåle eller med alt for mange dyr i burene, så er det nok en god idé at gå igen og finde en anden forretning.

Køb ikke en hamster "af medlidenhed"

Selv om du ser en ussel hamster i et bur, skal du ikke købe den "for at redde den og give den et godt liv". Det er der ikke andre end dyrehandleren, der får noget ud af. Dyret er måske sygt og skal til dyrlægen jævnligt bare for at kunne leve et nogenlunde tåleligt liv. Eller måske dør det indenfor et par måneder. Hvis hamsteren er sløj og ussel allerede fra starten, har du de dårligst tænkelige odds. Ved at undlade at købe hamsteren og fortælle dyrehandleren hvorfor, sender du en klar besked til ham om at få forholdene gjort bedre, hvis han vil sælge noget.

Læg mærke til udseende og opførsel

Er forretningen derimod i orden, så kig grundigt på hamsterne. Er de vågne, så læg mærke til, om de er livlige og nysgerrige. De skal have klare øjne, der er åbne (er de halvt lukkede eller med puds i, kan det være tegn på sygdom). Pelsen skal være glat og fin (er den våd og fedtet, med bare pletter eller sår kan det ligeledes være dårlige tegn). Hvis du vil have et bestemt køn, så bed om at få vist det af ekspedienten. Bed om at se én af hvert køn og få forskellen tydeligt forklaret. På den måde kan du også selv checke, hvad du får (alt for ofte hører man om nogen, der tror de køber to "hunner", men pludselig ligger der et kuld unger i buret). Samtidig får du også set, hvordan hamsteren ser ud på maven og omkring endetarmsåbningen. Hvis der her er tegn på tynd afføring, bør du vælge en anden hamster.

Hvis du har valgt at købe hos en privat, kan du stadig bruge mange af disse retningslinier. Også her bør dyrene og burene være rene og i ordentlig stand. Hamsteren skal opfylde de samme krav som ovenfor, og det

er en god idé at spørge løs om hamsterens opvækst, fodring osv. Gennem en hyggelig samtale kan du danne dig et indtryk af, om sælgeren har forstand på hamstere, og ved hvad han eller hun taler om.

Art, køn, antal og alder

Disse ting skal selvfølgelig også overvejes. I næste kapitel vil du få en præsentation af de enkelte arter, så det springer jeg over her. Hvilket køn du vælger, har ikke den store betydning.

Hanner er nok lidt mere rolige og nemmere at gøre tamme, mens hunner kan være mere livlige og nysgerrige. Desuden er der altid den chance, at en hun er gravid, når du køber den.

Derfor skal du sikre dig, at du kan komme ned og aflevere eventuelle unger eller få byttet hunnen, hvis den begynder at blive meget tyk.

De fleste hamstere, du ser hos dyrehandleren, er unger. Guldamstere begynder at slå hurtigt efter, at de er blevet kønsmodne, og de vil derfor ikke egne sig til at gå flere i buret. Og det er jo også netop en unge, du helst vil have. Så har du fornøjelse af den længst muligt, og du får større mulighed for at gøre den rigtigt tam. Dog skal den ikke være for ung.

Den skal kunne klare sig selv og være uafhængig af sin mor, og det bliver de, når de er omkring 3 uger gamle. Men en uges tid eller to mere hos moderen og dens søskende er fint, for det ideelle tidspunkt at købe hamstere på, er når de er 4-5 uger gamle.

Antallet kan afhænge af arten

Hvor mange hamstere du skal købe, afhænger lidt af hvilken art, du køber. Er det Dværghamstere, egner de sig fint til at holde i par, og det går som regel bedst, hvis det er to dyr, der kender hinanden i forvejen.

Sort Campbells Dværghamster.

Du kan stadig godt nøjes med at købe én Dværghamster. Så fungerer du bare som dens partner, og så er det ekstra vigtigt at bruge meget tid sammen med den. Guldamstere derimod er enegængere og kan ikke holdes parvis. Derfor kan du jo godt købe to, hvis du f.eks. vil have unger på et senere tidspunkt.

Du skal bare sørge for at have et bur til hver hamster.